

Charakteristika primární péče

Péči společnosti o zdraví občanů, která je zakotvena v Zákoně č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu, musí odpovídat snaha každého jedince žít zdravě a vyvarovat se vlivů, které škodlivě působí na jeho zdraví. Občané mají právo na poskytování zdravotní péče podle ustanovení výše uvedeného zákona, dále podle Zákona č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a podle Zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a všech předpisů vydaných k jejich provedení.

Svobodná volba lékaře

Každý občan s výjimkou osob ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody má právo na svobodnou volbu lékaře, klinického psychologa a zdravotnického zařízení. Svobodná volba lékaře se netýká závodní preventivní péče a zdravotnických zařízení v případech, kdy jsou tato zařízení příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví stanovena k provedení epidemiologického opatření. Registraci u praktického lékaře může jedinec změnit 1 x za 3 měsíce.

Zařízení ambulantní péče

Základním článkem zařízení ambulantní péče jsou ordinace praktických lékařů pro dospělé, praktických lékařů pro děti a dorost, ženských lékařů a stomatologů (zubních lékařů), případně ordinace dalších odborných lékařů, k jejichž návštěvě není třeba doporučení.

Praktický lékař pro dospělé se v současné době stává průvodcem občana soustavou zdravotnictví, má roli koordinátora mezi soustavou zdravotních služeb a dalšími, pro klienta potřebnými soustavami. Praktický lékař pro dospělé by měl být lékařem s komplexním přehledem o zdravotním stavu svého registrovaného klienta a o veškeré léčebně preventivní péči, která mu je poskytována v jiných oborech. Na jednoho praktického lékaře pro dospělé připadá cca 1 700 obyvatel.

Činnost praktického lékaře pro dospělé lze vykonávat v samostatné ambulantní ordinaci formou soukromé lékařské praxe, což je v současnosti u nás nejčastější, nebo formou zaměstnaneckého poměru ve státním nebo nestátním zdravotnickém zařízení. Sestra pracující u praktického lékaře pro dospělé je potom zaměstnancem praktického lékaře nebo příslušného zdravotnického zařízení.

Podmínky výkonu soukromé praxe praktického lékaře pro dospělé

Praktický lékař pro dospělé musí před zahájením své praxe splnit určité podmínky:

- Musí mít licenci (osvědčení) od místně příslušné pobočky lékařské komory, že je odborně způsobilý vykonávat samostatnou lékařskou praxi. Předpokladem je splnění stanoveného vzdělání a odborné praxe.
- Musí požádat o registraci, o které rozhodne ve správním řízení okresní úřad. Předpokladem je personální, věcné a technické vybavení ordinace, včetně kladného posudku hygienika a výpisu z rejstříku trestů.
- Uzavření smlouvy se zdravotní pojišťovnou (může s několika zdravotními pojišťovnami), vyřízení IČO, pojištění odpovědnosti, zřízení bankovního účtu apod.)

K personálním předpokladům soukromé praxe praktického lékaře pro dospělé je i odpovídající zázemí nelékařských zdravotnických pracovníků (sester). Sestra, která pracovala v soukromé ordinaci praktického lékaře pro dospělé, tzn. v nestátním zdravotnickém zařízení, musela podle Zákona č. 160/1992 Sb. o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních splňovat následující požadavky:

- ukončené úplné střední odborné vzdělání,
- ukončená nástupní praxe,
- 5 let odborné praxe, z toho 2 roky odborné praxe v lůžkovém zařízení.

Tyto požadavky byla platné do 1. dubna 2004. Od 1. dubna 2004 se požadavky na vzdělání sester u praktických lékařů pro dospělé řídí Zákonem 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních.

Praktický lékař i sestra se musí seznámit s řadou obecně závazných předpisů a směrnic, které se vztahují k vykonávání jeho praxe, ať to jsou preventivní opatření v péči o zdraví jeho klientů (preventivní prohlídky, dispenzární péče, závodní preventivní péče) nebo opatření k vytváření a ochraně zdravotních podmínek, ať je to např. vyhláška o opatření proti přenosným nemocím, o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení, o očkování proti přenosným nemocím a řada dalších.

Úhrada péče u praktického lékaře pro dospělé

Zdroje pro zajištění zdravotní péče o obyvatelstvo vytváří povinné veřejné zdravotní pojištění.

U nás působí vedle Všeobecné zdravotní pojišťovny ještě řada zdravotních pojišťoven

dalších, a občan si vybírá mezi jejich nabídkou. Rámec veřejného zdravotního pojištění určuje zákon č. 48/1997 Sb. a zákon č. 592/1992 Sb. určuje výši pojistného. Zdravotnické zařízení v němž poskytuje zdravotní péči svým klientům praktický lékař, uzavírá se zdravotní pojišťovnou smlouvu, která se řídí rámcovou smlouvou, jež je výsledkem dohodovacího řízení mezi zástupci svazů zdravotních pojišťoven a zástupci příslušných skupinových smluvních zdravotnických zařízení zastupovaných svými zájmovými sdruženími, v tomto případě tedy zástupci praktických lékařů. Tato rámcová smlouva obsahuje ustanovení, týkající se doby účinnosti, způsobu a důvodu ukončení smlouvy, stejně jako způsobu provádění úhrady poskytované zdravotní péče a řadu dalších.

Zdravotní péče, kterou poskytují praktičtí lékaři pro dospělé je hrazena na podkladě této rámcové smlouvy jednak kombinovanou kapitačně výkonovou platbou, jednak kombinovanou kapitačně výkonovou platbou s dorovnáním kapitace anebo podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami. Výkony, které provádí praktický lékař pro dospělé v osobním zájmu hradí ten, kdo o tuto činnost požádal, stejně jako většinu úkonů v rámci závodní zdravotní péče.